

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Pastorala de Paști a P. S. S. Episcopului Nicolae.	<i>Rep.</i> : Aspecte din „raiul“ bolșevic.
<i>Prof. I. Vască</i> : De Învierea Domnului.	<i>Pr. V. Fâșcu</i> : Sectarismul în școalele primare.
<i>Prof. O. Bucevschi</i> : Dogma Învierii.	Pagina studenților în teologie.
<i>Prof. A. Buzdug</i> : Apostoli ai Învierii, înviați!	Cronică.
<i>Pr. Ioan Goron</i> : Christos Dumnezeu.	Bibliografie. — Comunicate oficiale.

Nr. 2671—1932 Pres.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei
Vadului, Feleacului și Clujului.

Prea Cucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor Dreptcredincioșilor Creștini din
reînviata Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului, har și pace dela Dumnezeu, Părintele
Ceresc, iar dela Noi salutarea și binecuvântarea Noastră Arhierescă.

IUBIȚILOR MEI FII SUFLETEȘTI,

Și a zis îngerul lor: „Nu vă înspăimântați,
pe Iisus căutați, Nazarineanul cel răstignit. S'a scu-
lat, nu este aici, iată locul unde l-au pus pe El“.

Marcu XVI. 6.

Îngerul Domnului a vestit odinioară evlavioaselor femei marea bucurie, că Iisus
Mântuitorul s'a sculat din morți. Aceasta veste minunată răsună de veacuri de pe buzele
slujitorilor sfintelor altare în aceasta sfântă zi de sărbătoare, spre a înveseli sufletele
creștinilor cucernici. Aceasta veste aducătoare de bucurie și mângăere vă vestesc și eu
azi, iubiților mei fii sufletești cu salutare Arhierescă

„HRISTOS A ÎNVIAT!“

Ce adâncă însemnătate nu se cuprinde în aceste cuvinte. Iisus propovedui-
torul adevărului, dragostei și virtuții, Isus cel ce a arătat lumii calea mântuirii, celor
ce se razimă pe înțeleptele sale îndrumări, Iisus marele dascăl al lumii, care petrecând
pe pământ n'a făcut decât bine, a luminat și a încălzit, a vindecat și a adus numai
raze de mângăere și întărire, — a fost osândit la moarte, schingiuit și batjocorit de
fiii întunerecului, de cei ce n'au crezut în puterea adevărului, a dragostei și virtuții în-
trupate în chip desăvârșit în Fiul lui Dumnezeu.

Răpiți de ură, au nesocotit și necinstit virtutea, și porniți pe căile desfrâului și
ale păcatului, au pronunțat cea mai nedreaptă sentință: „Ia-l, ia-l, răstignește-l pe El...“

Au crezut nemernicii, că pus sub lespede în mormânt, au pus sub lacăt învăță-
turile lui sfinte și dătătoare de viață; dar amară înșelare.

Se cetește în ziua primă în parohiile matere, iar în ziua a doua în parohiile administrate și în filii.

Biruitoarea Hristos a frânt legăturile mormântului, și învierea Lui este cea mai puternică mărturie, că adevărul e vecinic și va birui minciuna; dragostea trebuie să triumfeze asupra urei și virtutea asupra desfrâului și a păcatului.

„Să ne apropiem deci toți cei purtători de lumină, de Hristos Cel ce a ieșit ca un mire din mormânt și să prăznuim împreună Paștile lui Dumnezeu cele mântuitoare“.
(Catav. Învierii IV).

Iată deci sărbătoarea spre care ne îndeamnă cântecul duios al Bisericii. Iată ziua, care a făcut-o Domnul să uităm suferințele, grijile și neajunsurile vieții.

Întreaga fire se îmbracă cu cele mai frumoase podoabe, cu verdeață și flori, acum când creștinul se reînnoiește în cuget, simțire și fapte bune.

Învierea Domnului, reînvierea firii și reînvierea omului.

După iarna lungă și grea, după potopul de ape ce s'a revărsat asupra cuprinsului Țării în primăvara aceasta, se cuvine să ne refacem sufletește și să credem, că această pedeapsă cu care am fost încercați, e glas de chemare către Dumnezeu și către căile cari ne duc spre El.

Cum vedeți, încercarea ne-a atins pe toți (deopotrivă, pe domnii din palate, ca și pe muncitorii nevoiași din colibe, celor cu avere, pagubă simțitoare; celor cu munca brațelor, plată puțină; celor cu câștiguri, scădere peste așteptare.

Au fost loviți în belșugul lor bogății, învățații și neînvățații; au fost loviți în sărăcia lor săracii, lipsiți de sprijinul trebuitor vieții de fiecare zi. Cât suspin, câtă jale și lacrimi nu s'au vărsat din partea celor ce au suferit greu, din partea celor înfrânți de greutatea poverilor.

În aceste momente de grea cumpănă, trebuie să ne mângăiem cu cuvintele mult grăitoare: „Cele bune și cele rele, viața și moartea, sărăcia și avuția dela Domnul sunt. Darul Domnului la cei binecredincioși rămâne și bunăvoința lui în veac bine va spori“, (Sirah XI. 16, 17).

Așa vorbesc cărțile cele sfinte, iar cine cugetă altfel, însutit va suferi urmările rătăcirii și ale nesocotinței sale.

Am înțeles și cetit, că mulți din cei greu loviți în avutul lor, și-au pierdut cum-pătul și nădejdea, n'au înțeles că Domnul care dă, El poate și lua, căci ale Lui sunt toate, și și-au pus capăt zilelor.

Ce să zicem despre acest soi de oameni, decât, că ei nici odată n'au avut credință în Dumnezeu.

Gândul lor și inima lor au fost strâns legate de cele pământești. Dumnezeu lor, n'a fost Dumnezeu cel adevărat, Părintele tuturor celor văzute și nevăzute, ci Mamon, Dumnezeu închipuit al banului, al tuturor lucrurilor vestede și trecătoare; iar credința în Mamon i-a adus la cădere.

În loc de mângăere și sprijin în clipe de grea cumpănă, credința și dragostea nebună în bani, le-a pricinuit durere, desnădejde și peire. Cine dintre oameni, a suferit patimi și moarte îngrozitoare ca Isus?

Cine a suferit dela oameni atâta hulă și ocară? Numai El, le-a suferit toate cu răbdare și fără cârtire. Chinurile și suferințele au fost grele încercări pentru viața Lui de om pământean, dar credința Sa fără margini în biruința asupra uneltirilor omeneshti L'au învrednicit să treacă ușor peste toate și să învie din morți a treia zi după coborârea în mormânt.

Pilda răbdării și credinței Fiului lui Dumnezeu, va rămânea pururea cea mai strălucită dovadă, că numai prin dureri și suferințe se poate ajunge la limanul dorit.

Acest adevăr l'au înțeles de minune urmașii Lui, vrednicii mucenici ai Bisericii și în urma supunerii și răbdărilor lor fără seamăn, au dobândit cea mai desăvârșită răsplată la Dumnezeu și la oameni.

Astfel și sbuciumul nostru și feluritele neazuri să le suportăm fiecare cu răbdare și înțelegere.

Totdeauna să ne călăuzească în viață pilda măreață a lui Iisus în fața morții. Precum a suferit și răbdat El, să suferim și să răbdăm și noi, și cum a biruit El vom birui și noi.

Chezășie avem această sfântă și mare zi a Învierii.

„Sculându-te din morți, împreună ne-ai sculat și pe noi din patimi, cu învierea Ta Doamne“. (Stih. feric. gl. 3).

Sunt însă mulți, iubiților mei fii sufletești, cari copleșiți de grijile și neajunsurile vieții, cad împotriva voinței lor jertfă răbdării și suferințelor îngrozitoare.

Pe aceștia se cade să-i ajutăm. Acestora să le tindem o mână de ajutor, când îi paște primejdia, și când greutățile cari li se pun în cale sunt prea mari.

Căci iată ce ne spune Sf. Scriptură:

„Pune-ți comoara ta întru poruncile celui prea înalt, împrumută pe deaproapele tău în vremea lipsei lui, și mai mult va folosi ție decât aurul...“ (Int. Sirah. XXIX. 2, 14.)

Aci s'a dovedit mai mult ca ori când, că comorile câștigate și păstrate de oameni, atât de ușor își pierd prețul. Pe când comoara pusă întru poruncile Tatălui ceresc, faptele bune săvârșite spre ușurarea celor lipsiți, nu își pierd nici odată prețul. Însuși Mântuitorul a zis: „Și cela ce va adăpa pe unul dintre aceștia mici numai cu un pahar de apă, nu își va pierde plata sa“. (Matei X. 42).

Dorința mea serbinte este, iubiților mei fii sufletești, ca toți fiii bisericei și Neamului nostru să se împărtășească de adevărata bucurie a serbătorii Învierii. Acest rar și fericit prilej să fie pentru bogat și sărac, pentru învățat și neînvățat, un moment de reculegere din preocupările și frământările pline de neajunsuri și griji ale vieții.

În toate părțile lumii, oamenii se luptă cu mari greutăți, în unele chiar și mai greu ca la noi. Mii de brațe de muncă stau încrucișate, pentru că nu găsesc întrebuințare. Grija pentru aceștia este și mai înspăimântătoare. Fabricile s'au închis și mulți frați de-ai noștri, ar veni bucuroși la vatra părinților, dacă ar avea puțința de reîntoarcere.

Aceștia toți, dar toți vor fi avizați la ajutorul celor de acasă, și de aceea folosesc prilejul sfintei Învieri ca să Vă îndemn să fiți buni și îndurați unii cu alții, ca frații.

Ori-ce urmă de dușmănie să piară din cugetele și inimile voastre, pentru a vă putea fi de folos în ciasurile grele și de urgie unul altuia. Ce frumos ne învață Biserica: „Ziua Învierii să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să îmbrățișăm și să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, iertând toate pentru Înviere“. (Stih. Paștilor).

Să ne păzească Dumnezeu să ajungem vremi ca în Rusia bolșevică, unde ucide om pe om, unde se pradă și se nimicește avutul celui silit și harnic, unde se lasă copii, femei și bărbați să moară de foame, împinși fără milă în ghiarele pierzării. Tot răul din această țară vine din pricina urei și dușmăniei.

Țăranii nu au pace și liniște, n'au parte de bucurii, trăesc cu groază sub biciul și gloanțele stăpânilor sălbatici, cari îi tratează mai prost ca pe dobitoacele necuvântătoare.

În această țară avem și noi frați de-ai noștri, cari zilnic încearcă să scape de iadul rusesc, prin apele Nistrului, unde-i ajung gloanțele și nu mai scapă vii pe pământul blagoslovit al țării noastre. Ți se sfâșie inima de durere, când auzi cum sunt măcelăriți ca vitele, cum sunt scoși din vetrele părinților, cum despart pe soție de soț și pe copii de mamă, pentru că păcatul lor este că sunt creștini, sunt Români și nu vor să se închine satanei, care le-a pângărit altarele, le-a pângărit legea și le-a luat tot avutul.

Dorul lor e să scape din iadul suferințelor și cei mai mulți plătesc cu viața încercarea de a se mântui.

Aici a adus nebunia, pe cărmuitorii de azi ai Rusiei, țară odinioară creștină și înfloritoare și bogată, cu altare și biserici cum nu se găseau mai pompoase pe lume.

S'au sălbătăcit, și-au uitat de Dumnezeu, calcă cele mai sfinte legi omenești și dumnezești, de cari nu s'au atins până aci nimeni.

Blăstemul și lacrimile mucenicilor nevinovați îi va ajunge și judecata lui Dumnezeu îi va osândi după faptele lor.

Va rămânea pentru toate timpurile, o pată și rușine pe acești lăpădați de Dumnezeu și de dumnezeieștile lui porunci și învățături.

Să dăm laudă bunului Dumnezeu, că poporul nostru de aici e ferit de această plagă, și cu toate greutățile, viața și avutul lui nu sunt amenințate.

Dacă azi, nu poate ajuta în măsură cum ar fi de dorit, așezămintele sfinte de cultură, va trece iar criza apăsătoare și elanul de însuflețire va spori în măsura puterilor materiale și morale. Ca să pregătim zile mai bune, Vă îndemn iubiților cu cuvintele apostolului: „Priveghiați, stați în credință, îmbărbătați-vă și întăriți-vă. Toate ale voastre cu dragoste să fie“. (I. Cor. XVI. 13, 14).

Să fiți trezi, ascultători, față de mai marii voștri, să vă rugați și să lucrați, și darul Domnului se va pogori în casele voastre, în familiile voastre, în satele și orașele din cuprinsul scumpei noastre țări.

Nu băgați în seamă uneltirile viclene, ale celor răi, umblați pe căile pe cari au umblat părinții voștri, cari și-au jertfit și viață și avere pentru neam și lege. Așa va înflori scumpa noastră țară și va spori spre bucuria noastră a tuturor.

„Prăznuind deci omorirea morții și a iadului sfărmare, să prăznuim și începătura altei vieți vecinice, și săltând să laudăm pe pricinuitoarul, pe unul cel binecuvântat Dumnezeuul părinților și preamărit în veci“. (Catav. Învierii VII).

Dat în reședința noastră episcopescă, al vostru de tot binevoitor cu binecuvântarea Arhierescă

Cluj, ziua Învierii Domnului 1932.

NICOLAE, Episcop.

DE ÎNVIEREA DOMNULUI

Puterea dumnezeiască a lui Iisus nu odată s'a manifestat prin învățăturile și faptele Sale minunate, săvârșite între oameni. Totuși până și cei mai devotați ucenici s'au îndoit de această putere atunci, când minutul lor Învățător a fost pus în fața răstignirii și a morții.

Biruind însă în mod atât de strălucit moartea și toate legăturile ei, Iisus a risipit ori ce îndoială din sufletele celor buni și a imprimat timbrul succesului și al biruinții legii Sale în această lume. Astfel Învierea lui Iisus din morți a devenit chezașia triumfului tuturor idealurilor. mărețe și nobile, tuturor acțiunilor bune și regeneratoare, preconizate de El spre mântuirea oamenilor.

A intrat în lume sărac și umilit, lipsit de ori ce strălucire lumească, spre a-și îndeplini cereasca Sa menire: să întemeieze o nouă împărăție în lumea oamenilor, să zdrobească rătăcirea idololatriei, reintronând cultul adevăratului Dumnezeu și îndrumând pe oameni să-și salveze sufletele prin credința vie și neclintită în ajutorul divin.

Toate obstacolele posibile și imposibile I s'au pus în cale. Minteaa mărginită a oamenilor nu putea pătrunde realizarea planului divin prin mijloace simple.

Gloria oamenilor era să deie legi sub amenințare; cea a lui Iisus să pună legile cu toată supunerea în serviciul celor mulți. Gloria oamenilor era să învingă prin arme; cea a lui Iisus să învingă fără vărsare de sânge și luptă. Gloria oamenilor era să convingă prin puterea concluziunilor raționale; cea a lui Iisus, să ne propovăduiască adevăruri, cari întrec rațiunea și rușinează îngâmfarea ei. Gloria oamenilor era să stăpânească prin dibăcia elocinței; cea a lui Iisus să supună pe înțelepții lumii prin cuvinte simple și nemeșteșugite.

Astfel dela ieslea săracă și până la calvarul de pe Golgota, viața lui Iisus nu inspira puternicilor și înțelepților lumii decât doar compătimire și dispreț.

Iată însă că ceasul biruinții nu a întârziat. Compătimirea, hula, disprețul și răutatea oamenilor au fost cumplit înfrânte și răzburate. Iisus s'a lăsat coborât până la

ultima treaptă a suferinței și durerii, îndurând și moartea pe cruce, pentru ca minunea Învierii să-i copleșască pe toți. A înfrânt puterea morții și numele, învățătura și principiile Sale morale au cucerit lumea.

Ieslea săracă a devenit școala înaltă a lumii. Staulul modest, tronul de unde s'au dat și se dau cele mai înțelepte legi, în fața cărora se supun cei mai puternici ocârmuitori ai pământului.

Minunat plan al dumnezeirii! Prin fiul omului, hulit sau nebăgat în samă, se concep și se realizează cele mai radicale și minunate schimbări între popoare și neamuri.

Se construiesc alte altare, alte locașuri de închinare, alte temelii de tronuri în preajma unei împărății, ce nu este din lumea aceasta și căreia se vor supune celelalte împărății ale lumii. Glasului ce propovăduia bunăînțelegerea și pacea, i s'au supus și se supun cei mai înverșunați barbari, cari de obicei urâsc jugul și se împotrivesc cu înverșunare loviturilor dușmane.

Iată puterea dumnezeiască a lui Iisus!

Iar de câteori avem prilejul să prăznuim strălucita sărbătoare a Învierii Lui, e bine să recapitulăm în meditație profundă binefacerile multiple ce pornesc din acest nesecat izvor de tărie și lumină. Și în împrejurările extrem de îngrijorătoare prin care trecem, dându-ne sama că singur ajutorul divin cerut cu stăruință prin închinarea rugăciunilor noastre înaintea Aceluia, care a suferit, a murit și a înviat spre triumful cauzei sfinte și spre mântuirea oamenilor, ne poate salva, spre El să ne îndreptăm cugetele și pașii.

Cu aceste gânduri curate, exprimate cu sinceritate și dragoste frățască, dorim tuturor cititorilor noștri să petreacă sfânta zi a Învierii în pace și neprihănită bucurie sufletească.

Prof. I. Vască.

De Vinerea Patimilor.

— În mormânt viață, pus ai fost, Hristoase, și s'au spăimântat oștirile îngerești, plecându-Te cea multă preaslăvind.

— Ca lumina în sfeșnic, se ascunde acum, sub pământ ca sub obroc trupul Domnului, și din iad gonește întunerecul.

— Toți cei credincioși îți cinștim cu laude, Christoase, răstignirea și îngroparea și patima, că ne-ai mântuit de moarte veșnică.

Dogma Învierii.

În seria adevărilor probante pentru divinitatea creștinismului, *învierea* lui Hristos — minunea minunilor — se situează în locul central. Ține astfel de grupul adevărilor de importanță fundamentală pentru creștinism, cu ea stând și căzând el. „Iar dacă Hristos nu s'a sculat, zădarnică este credința voastră, încă sunteți în păcatele voastre“. (1 Cor. 15, 17). Este firesc deci ca dogma învierii, — piatră unghiulară a creștinismului și în acelaș timp piatra de încercare pentru probarea creștinilor adevărați, — să formeze miezul tuturor mărturisirilor de credință, după cum ne lămurește cercetarea acestora. Învierea Sa a prezis-o Mântuitorul Însuș, și anume precis pentru „ziua a treia“ după moarte, prezentând-o drept argumentul suprem pentru divinitatea învățaturii și misiunii Sale. „De atunci a început Isus a spune ucenicilor Săi, că se cuvine Lui a merge în Ierusalim, și multe a pătimi dela bătrâni și dela arhieriei și dela cărturari, și a fi omorât și a treia zi a învia„ (Mt. 16, 21). „Răspuns-a Isus și a zis lor: stricați biserica aceasta, și în trei zile o voi ridica“. (In. 2, 19). Importanță fundamentală a învierii lui Isus în corpul învățaturii creștine se desprinde și din faptul că toți patru evangheliști o relatează. (Mt. 28. Mar. 16. Luc. 24. Ion 20). Iar din celelalte cărți ale N. T. se evidențiază că ea formează principalul obiect al predicării sf. apostoli, și totodată argumentul clasic pentru adevărul și divinitatea religiei creștine. Aceeaș bogăție de argumente pentru probarea realității și însemnătății învierii lui Hristos oferă apoi și sf. Tradiție. Dintre argumentele teologice, aduse în sprijinul învierii Domnului, remarc următoarele trei: 1. Cel ontologic, după care uniunea ipostatică, cea indisolubilă, nu putea lăsa pentru durată ca unul dintre componentele ființiale ale naturii omenestii să fie lipsit de celalalt, fără ca să dizolve însași natura aceasta; 2) cel etic, după care meritul nu poate să fie lipsit de recompensă (Luc. 24, 26) și 3) cel apologetic, intrucât Dumnezeu avea să deie Fiului Său o justificare exterioară. „Și viind Acela, va vădi lumea de păcat și de dreptate și de judecată“. (In. 16, 8). De aceea spune ap. Petru:

„Pe care Dumnezeu L-a înviat, stricând durerile morții, pentru că nu era cu puțință a fi El ținut de dânsa“. (F. A. 2, 24).

El trebuia să învie. Totuși alegerea „zilei a treia“ se bazează pe libera orânduire a lui Dumnezeu.

Învierea lui Hristos poate fi examinată după diferite laturi. Aci ne interesează rezumativ numai importanța ei dogmatică și anume atât după aspectul cristologic — pentru persoana lui Hristos, cât și după cel soteriologic — pentru noi, oamenii.

După aspectul cristologic înseamnă învierea lui Iisus: intrarea Sa în starea preamăririi, după cum spune Iisus Mântuitorul după înviere: „Au nu trebuia a pătimi aceștia Hristos, și a intra întru slava Sa?“ (Luc. 24, 26). Iar apost. Pavel în ep. către Filipeni afirmă că prin moartea de pe cruce, starea de umilință a lui Iisus se termină și de aci începe starea de preamărire. (Filip. 28—9). Firește în starea aceasta de preamărire sunt proprii trupului Său toate însușirile unui trup omenesc înviat — îndeosebi nemurirea și incapacitatea de suferințe (I Cor. 15, 42 sg.) — cu deosebirea însă că însușirile respective, pe lângă faptul că se cuvin lui Iisus cu titlul de drept în urma patimilor Sale, i se mai cuvin și în baza uniunii Sale ipostatice și deci îi sunt *naturale*, pe când omului nu i se cuvin după ființă și de aceea sunt pentru el *supra-naturale*. Iar dacă Iisus, și după înviere, a luat alimente (Luc. 24, 43), faptul acesta nu-i argument împotriva preamăririi trupului Său, căci El a mâncat, nu fiindcă ar fi avut nevoie de alimente, ci numai pentru a-i convinge pe ucenici despre învierea Sa, precum de altă parte și faptul că trupul Său preamărit poartă urmele rănilor provocate de crucificare, servește numai de mărturie a biruinții Sale asupra morții și ca mijloc pentru identificarea trupului Său. (In. 20, 27).

Pentru noi, oamenii, învierea lui Iisus are importanță soteriologică. În primul rând înseamnă că prin ea se descopere efectul mântuirii cu privire la trup. „Vrășmașul cel mai de pe urmă ce se surpă, moartea este. (I Cor. 15, 26). Și prin învierea lui Iisus, moartea este principial biruință. Fiind „începătura celor adormiți“. (I Cor. 15, 20), Hristos a descoperit ființa mântuirii, întâi

cu privire la trupul Său, devenind chezașia învierii noastre. De aci și permanentul îndemn al apost. Pavel ca să purtăm în noi pe Hristos, Cel dătător de viață. „Că de am murit împreună cu Hristos, credem că vom și învia cu Dânsul“. (Rom. 6, 8). Prin urmare învierea lui Iisus înseamnă desăvârșirea și încoronarea întregii opere de mântuire. (I Cor. 15, 14. Rom. 4, 2, 5). Firește nu în sensul că prin ea Hristos ar fi mai adăogat ceva meritului satisfăcător al patimilor și morții Sale, căci și pentru El moartea încheie posibilitatea de a mai câștiga merite, și apoi altele nici nu mai erau necesare, întrucât opera de mântuire, după partea obiectivă, se încheie pe cruce, — ci în sensul că prin învierea lui Hristos, li se dă oamenilor confirmarea sigură a mântuirii și învierii lor. Hristos a murit și înviat, asemenea mor și oamenii și vor învia la judecata universală. Aceasta-i și explicația faptului că nu Vinerea Patimilor, ci Dumineca Învierii, e sărbătoarea propriu zisă a mântuirii.

De realizator al învierii sf. Scriptură îl numește pe Dumnezeu-Tatăl. În interes cristologic biserica accentuează că a înviat cu „putere proprie“. Afirmările nu se contradic căci Hristos este Om adevărat dar și Dumnezeu adevărat.

Încheind schița de mai sus spunem că învierea lui Hristos însemnând *desăvârșirea* și *încoronarea* întregii opere mântuitoare (I Cor. 15, 24. Rom. 4, 25; 10, 9), ea formează baza solidă a *credinții* noastre; fiind apoi chezașia învierii și preamăririi noastre *trupești*, întemeiază temelia indistructibilă a *nădejzii* noastre, și fiind simbolul învierii noastre *morale*, formează cel mai puternic imbold pentru *iubirea* noastră față de Dumnezeu.

Prof. O. Bucevski.

De Vinerea Patimilor.

— În mormânt nou Te-ai pus, înviind Hristoase firea oamenilor, Tu, din morți înviind, după cum se cade ca un Dumnezeu.

— Ca grăunțul de grâu, întrând Tu în Pământ, spic prea mult înmulțitor nouă ne-ai crescut, înviind pe oamenii cei din Adam.

— Suind Tu pe cruce, împreună ai suferit și pe oamenii cei vii, iar mergând la iad, ai sculat dintr'ânsul pe cei morți din veac.

Apostoli ai Învierii, înviați!

de Prof. A. Buzdug.

...iar Iisus începe să vorbească tuturor: „*Eu sunt lumina lumii*“ (Ioan 8, 12).

Și într'adevăr... din viața lui... din vorba lui... din ființa lui... pleacă raze de lumină.

Viața lui era lumină strălucitoare în mijlocul întunericului în care lumea rățăcea. Lumina Lui pătrundea omenirea cufundată în întunecimea patimilor, dar turburată de razele mântuitoare strigă desnădăjduită: „*Să piară lumina!*“

Cei cuprinși de întuneric, într'un glas cer: „*Să se răstignească!... Să se răstignească!*“

Și cel răstignit se pogoară în mormânt iar Fariseii dau porunca zicând:

„*Aduceți piatra cea mai mare,
Mormântul să-l acoperiți
Chemați ostașii cei mai ageri
Și strâji de noapte rânduiți!*“

Dar se putea ca bezna întunericului să copleșească lumina? Se putea ca cuvântul mântuitor să rămână în întunericul veșniciei? Nu! Nu se putea!

În această zi măreață ne-a răsărit din mormânt nădejde nouă, Hristos cel răstignit a înviat, s'a arătat ucenicilor și a stat împreună cu ei, ca mai înainte. Și ceea ce s'a întâmplat în ziua învierii cu ucenicii, aceea se întâmplă astăzi cu noi, cu toți. Oare n'a promis Iisus la ai săi: „*Cu voi rămân până la sfârșitul veacurilor?...* Într'adevăr Mântuitorul a rămas cu noi și ne însoțește în calea vieții, ca odinioară pe cei doi ucenici...

Despre întâlnirea Mântuitorului cu cei doi ucenici cari mergeau dela Ierusalim spre Emaus sf. Scriptură se exprimă că: „*Ochii lor se țineau, ca să nu-l cunoască pre el*“. (Lc. 24, 16). Iisus li se atașează pe cale, intră în vorbă cu dânșii, dar ei *nu-l cunosc*. Poate întristarea care le-a cuprins inimile i-a amorțit, poate lacrimile durerii cari înzădar au căutat să le oprească le-a împăinginit ochii? Sau acel eveniment impresionant care l-au trăit, într'atâta i-a întristat, încât nu se mai interesau de oameni și nici ce se petrece în jurul lor?... Numai atâta știm că: l-au văzut pe Iisus, i-au auzit glasul, dar nu l-au cunoscut. Acesta îi în-

treabă, despre ce vorbeai mai înainte? Despre Iisus, despre prorocul cel minunat în fapte și vorbe, pe care căpeteniile preoților l-au judecat să moară pe cruce, fu răspunsul. Ne-au spus niște femei că azi dimineață în zori de zi au mers la mormânt să-l ungă cu mirezme și au găsit mormântul gol și s'au dus și unii dintre noi și au aflat așa cum au spus femeile. Iar el a zis către ei: „*O nepricepuților... au nu trebuia a pătimi aceste Hristos, și a intra întru slava sa?*“ (Lc. 24, 26).

Și tâlcuindu-le 'scripturile au ajuns la cele dintâi case din Emaus, când drumețul voi să-și ia ziua bună dela dânșii. Dar ei nu-l lăsară și-l băgară în casa la care se duceau. Așezându-se la masă, Călătorul ia pâinea și o frânge, dând fiecăruia câte o bucată și îndată se făcu nevăzut. Atunci au cunoscut ucenicii că acesta este Domnul.

Dar spuneți, nu se întâmplă aceasta și cu noi în zilele vieții noastre? De câte ori vine Iisus la noi și noi nu-l cunoaștem? Nici nu bănuim că cine-i, vorbirea lui ne place, ne încântă, e un glas cunoscut, dar pe însoțitorul vieții noastre nu-l cunoaștem și cu scopul drumului nostru nu suntem în clar.

Numai atunci se îndreaptă privirea noastră spre cel uitat, spre Iisus pe care nu-l cunoaștem, când în ceasul întunecos al durerii se apropie de noi — ca odinioară de ucenicii săi — și ne agrăiește cu cuvintele-i blânde și dulci: *pentru ce ești așa de necăjit?* Numai când ispitele vieții se coboară cu mai mare greutate asupra noastră și înțelegem, că prin suferință trebuie să ajungem la slavă, numai atunci îl cunoaștem pre el sub chipul dragostei, ca unul care totdeauna ne-a iubit și pentru noi a suferit.

Pentru ce sunteți necăjiți, vă întreb cu Mântuitorul?

Voi, frați ai mei, întristați peste măsură, loviți în desnădejdele voastre curate de greutățile brutale ale vremii și gârboviți de durerea neîmplinirii idealurilor voastre scumpe, — treziți-vă — scuturați povara greutăților, durerilor și desmînțirilor brutale, pentru că „*Hristos a înviat*“. Propovăduitorii învierii nu trebuie să se întristeze, nici să plângă.

Lacrimile sunt pentru cei ce nu au nădejde.

Glasul lui Iisus ne chiamă și răsună:

„O, voi, cari rătăciți pe căi străine,
Voi, cei nemângăiați, veniți cu mine
Pe drumul meu e pace, e lumină
Și zarea tot mai mult se însenină!”

(Soricu).

Deci nu plângeți și nu fiți întristați fraților, ci căutați să înviați la o viață nouă, ca aceasta să o puteți propovădui altora.

De aceea:

„Voi toți ce-ați plâns în întuneric
Și nimeni nu v'a mângăiat
Din lunga voastră ngenunchiere
Sculați: Hristos a înviat!”

(Vlahuță).

Christos Dumnezeu.

„Pentru că m'ai văzut, Tomo,
ai crezut. Fericiți cei ce n'au văzut
și au crezut!” Ioan 20. 29

„Fiind seară în ziua aceea, întâia din săptămână, iar acolo, unde se adunaseră ucenicii, fiind ușile încuiate de frica Iudeilor, venit-a Iisus, a stat în mijlocul învățăceilor săi și le-a zis: Pace vouă!” Aceste cuvinte, așa de simple, ale evang. Ioan, ne povestesc cea mai importantă întâmplare, care s'a petrecut vre-odată pe suprafața pământului; evenimentul menit să schimbe înfașurarea lumii, întreg mersul istoriei și să renască la o nouă viață sufletele îmbătrânite ale oamenilor în zadarnică luptă cu năcazurile vieții: Învierea lui Iisus.

Chiar după două mii de ani, omul obicinuit să cugete se cutremură și se înfricoșează la auzul cuvintelor, cari ne povestesc Învierea. Ne putem deci închipui, ce se va fi petrecut în sufletele apostolilor îngroziți de cele ce s'au întâmplat în săptămâna patimilor și stând, de frica Iudeilor, după uși zăvorâte, când au văzut în mijlocul lor pe Cel ce era socotit între cei morți. Nu sunt cuvinte omenesti, cari să poată exprima clar acel amestec de groază, de îndoială și de fericire. De groază, căci aceasta minunată înviere a Învățătorului, întrecea tot ceea ce știau ei despre legile naturii și le deschidea o privire în tainica împărăție de dincolo de mormânt a vieții celei vecinice; de îndoială, deoarece știau, că ochii omenesti pot fi înșelați de nălu-

ciri înfricoșate; și de fericire, fiindcă aveau în fața lor, întrupată în carne și oase, făgăduința, că purtarea de grije, iubirea compătimitoare a Mântuitorului este pururea cu ei.

Dar evangelia ne spune, că unul din cei 12, Toma geamănul, nu era de față, când a venit Iisus. Nu era de față, căci pe seama lui prevedința divină rezervase rolul de a fi cel dintâiu, căruia să-i vestească Apostolii, chemați de Iisus dela ocupația lor obicinuită tocmai ca să vestească în tot pământul și până la sfârșitul veacurilor, ceea ce au vestit prima oară lui Toma: am văzut pe Domnul! A înviat din morți!

Răspunsul lui Toma la aceste cuvinte ale Apostolilor, cari au devenit mai târziu piatra de temelie a propovăduirii lor și a creștinătății întregi, i-au agonisit atributul de necredincios: „Dacă nu voiu vedea, în palmele lui, semnul piroanelor și dacă nu voiu pune mâna mea în coasta lui — nu voiu crede!”

Așadar misiunea Mântuitorului Iisus nu era încă terminată. Mai trebuia să deie dovezi cu neputință de răstălmăcit lui Toma necredinciosul și prin trânsul tuturor urmașilor lui întru necredință, despre puterea lui de a învinge moartea, acest dușman al vieții adevărat omenesti, eroice, virtuose. În sufletul lui Toma, în sufletul Apostolilor și în sufletul creștinilor nu trebuia să rămână nici umbră de îndoială, că ceea ce muierile mironosițe au vestit întâiu, în dimineața acelei Dumineci de Paști, este adevărul mai presus de ori ce adevăr: Christos a înviat! Numai atunci, când oamenii nu vor avea nici un drept de a se îndoii de învierea lui Iisus, vor fi mântuiți. Numai prin înviere învățăturile lui Iisus au devenit religione mântuitoare, iar Iisus Mântuitorul lumii. Și înainte de Iisus mulți proroci, mulți filozofi, mulți oameni de știință, au vestit oamenilor învățături frumoase și folositoare. Și mulți dintre aceștia au întărit, au subliniat importanța învățăturilor lor prin moarte de martir. Să ne aducem aminte numai de Socrate, care în învățăturile lui s'a ridicat la înălțimi evanghelice, iar drept răsplată a fost nevoit să bea venin. Oamenii n'au încetat, totuși, de a-și trăi viața așa cum s'au obicinuit: sub imboldul lăcomiei, al urei și a nenumărate patimi, ce le stăpânesc mădularele.

Ceea ce îi mână și îi mână pe oameni

în brațele fărădelegilor, ceea ce a făcut și face să dăinuiește păcatul în lume, era nădejdea oamenilor că pe toate aceste fărădelegi și păcate mormântul le înghite și le acoperă. Nici un om născut din mamă, ori cât de mărețe ar fi fost faptele lui, ori cât de nobile intențiunile, cari l-au călăuzit, n'au putut evita osânda morții. De ce să nu-mi trăiesc atunci viața după pofta inimii mele? De ce să mă lupt și să mă chinuesc a rămânea pe calea virtuților, dacă sunt osândit uitării și putrăziciunii?

De ce? Fiindcă a înviat Isus. Și această mare și mântuitoare minune a lui Isus, a deschis ochii oamenilor, ca să vadă și să înțeleagă: groapa, mormântul nu este locul de vecinică odihnă a omului istovit în săvârșirea fărădelegilor pentru satisfacerea poftelor sale, ci este tainica poartă tăiată în scoarța pământului prin care trecem din această viață de o clipă trecătoare, în viața cea vecinică a fericirii ori a osândeii.

Și iată de ce oamenii, chiar după două mii de ani, ascultă cu groază și cu fericire vestea învierii lui Isus. Ne înspăimântă posibilitatea osândeii vecinice și ne umple de bucurie posibilitatea fericirii vecinice. Astfel putem înțelegem marea însămnătate, mântuitoarea însămnătate a Învierii lui Isus pentru omul care se găsește la răspântia drumului între bine și rău: cine ar fi nebunul, care să periclitizeze pentru bucuria de o clipă a acestei vieți, fericirea cea vecinică a vieții viitoare?

Mulți, foarte mulți. Sunt așa de largi și așa de multe porțile, cari duc în împărăția Satanei și e așa de apăsătoare, așa de stăruitoare stăpânia poftelor! Cei ce nu se pot sustrage de sub imboldul lor, vor deveni urmași întru necredință ai lui Toma și vor zice: ceea ce au văzut apostolii și muerile mironosițe și cei câteva sute de credincioși, nu era Isus cel înviat din morți, ci o nălucă.

Cel ce iubea așa de mult pe oameni, cel ce era un dușman așa de hotărît al necredinței și al răului, Isus Mântuitorul nu putea să lase să se instăpânească pe pământ această îndoială omorătoare de voință de a îndeplini legea lui Dumnezeu. Deaceia s'a supus celui din urmă chin, pe care avea să-l îndure dela oameni în viața lui pământească: mâna cea aspră a lui

Toma necredinciosul a răscolit încă odată ranele cauzate de piroane și de sulita os-tașului. O legendă ne spune, că sângele ce a țâșnit din ranele încă nevindecate ale lui Isus, au înroșit mâna dreaptă a lui Toma și nici o apă n'a fost în stare să spele această roșată. A purtat întreagă viața lui acest semn al adevărului mântuitor, al învierii lui Isus. Ceea ce înseamnă, că avea alături pe Isus cel vecinic viu, avea deci alături de el siguranța vieții celei vecinice și bucuria adâncă ce rezultă de pe urmă faptelor de milostivire creștinească, cu ajutorul cărora oamenii pot să-și asigure fericirea acelei vieți. Toma era mântuit.

Atunci, când mâna aspră a lui Toma a cauzat cea din urmă durere trupească Învățătorului, acesta a rostit cea din urmă și cea mai importantă fericire evanghelică: „Feriți-vă cei ce n'au văzut și au crezut.“ Căci aceștia au fost totdeauna „lumiina lumii și sarea pământului.“ Tot ce s'a realizat în lumea aceasta frumos, folositor și durabil, a fost rezultatul ostenelelor lor.

De aceea învierea lui Isus este piatra din capul unghiului a împărăției lui Dumnezeu.

Pr. I. Goron.

Aspecte din „raiul“ bolșevic.

În cadrul ciclului de conferințe religioase inițiat de asociația Femeilor Ortodoxe Române din Turda, Duminecă în 17 I. c., a vorbit dl Dr. G. Stănescu, profesor la Academia Teologică ortodoxă din Cluj, despre Aspecte din „raiul“ bolșevic. Dificila, dar interesanta problemă pusă, este tratată cu autoritatea unui bun cunoscător al istoriei. Variabilitatea scrierilor, singurele izvoare, prin prizma cărora, noi putem cunoaște starea de lucruri din Rusia bolșevică, pune la grea încercare și pe cei mai de seamă scrutaători ai vieții contemporane.

Conferențiarul se achită cu conștiințozitate de angajamentul luat. Într-o limbă impecabilă, descrie plastic cruda realitate, care stă în flagrantă contradicție cu titlul. Era și firesc ca lupta cea aprigă s'o dea bolșevismul nu cu imperialismul politic, ci cu creștinismul. A fi comunist înseamnă a urî pe creștini. Nu pot sta alături, nu pot fi nutrite în acelaș suflet două principii

direct opuse. Cum se poate împăca propovăduitorul luptei de clasă, cu practicianul iubirii nemărginite, ori omul revenit la primitivitate, prin descătușarea instinctelor animalice, cu omul superior, spiritualizat prin aprofundarea și aplicarea doctrinei creștine. Prin înălțarea steagului roșu, începe martirul Bisericii creștine ortodoxe din Rusia. Fiecare episcop, preot sau credincios ucis pentru credință, este o lovitură dată Bisericii, este însă și un prinos de mulțumită adus aceluia, care s'a jertfit primul pentru noi oamenii.

Îștit-a Biserica mai slăbită din prăpădul bolșevic de până acum? Nu! Viață mai puțin intenziv în extern, în schimb câtă strălucire internă. Veni-va timpul, când flacăra credinții nu va mai putea fi înăbușită, ceea ce va fi ziua de apoi a unei doctrine sociale întemeiate pe cruzime.

Nu trebuie trecut cu vederea nici imbușurătorul fapt, că conferințele religioase ținute la Turda, sunt ascultate de întreaga elită intelectuală. Meritul fără îndoială revine vrednicului protoereu Jovian Mureșan și ajutătorilor Dsale, cari folosindu-se cu pricepere de mijloacele pastorale, au știut să trezească în sufletul păstoritilor interesul pentru problemele religioase. O dovadă, că nici în zilele noastre, munca desinteresată, alimentată de idealismul creștin, nu rămâne fără un vădit efect.

Rep.

Sectarismul în școlile primare.

Întâmplător, în zilele trecute, cercetând Biblioteca populară a școlii primare, am dat peste o carte care mi-a părut prea bătaoare la ochi. Am scos-o și am citit următorul titlu: C. T. Russel „Crearea Lumii. O perioadă de 42.000 de ani“, scrisă cu caractere mari, verde și negru; iar jos în colțul drept al susnumitei cărți: „Editura „Viața“ Cluj 1923“, subliniată cu linii negre.

Imediat am văzut că este o carte milenistă. Pe pagina ultimă are și o reclamă despre cartea „Planul Divin Al Vârștelor. O mână de ajutor pentru studenții Bibliei.“

Am întrebat imediat pe Directorul școlii, care este proveniența acestei cărți, dar

nu mi-a putut da un răspuns pozitiv, deoarece în această comună e numai de vre-o doi ani, iar biblioteca a luat ființă prin anii 1924—25.

I-am explicat dlui director pericolul acestei cărți și l-am rugat să o scoată din Inventarul cărților. El stătea la îndoială.

Am luat-o acasă, am citit-o și am făcut un raport despre ea, arătând totodată ordinul Ministerului Cultelor, prin care interzice propaganda stud. Bibliei. Rămâne acum ca dir. școlii să ceară aprobarea pentru scoaterea infectei cărți din inventar. Mi-a și promis formal că va face întocmai.

Eu mă întreb acum, oare numai în biblioteca acestui sat s'a furișat o carte distrugătoare de suflete, sau în toate bibliotecile din satele noastre? Notez că oamenii din satul acesta cetesc cărți și cărțile sectarilor după titlu sunt foarte atrăgătoare.

Învățătorii nu cunosc cărțile sectare, și nici nu-i putem învinui, ba încă le recomandă spre citire (cazul de aici din sat), fiindcă sunt de conținut religios.

Sectari în parohia Aghireș nu sunt, decât o singură familie, ceilalți sunt unguri reformați după origine, dar ușor se poate întâmpla că această boală să treacă și la alți creștini de ai noștri. Și mai ales o încurajare și mai mare este atunci, când chiar noi prin bibliotecile noastre școlare răspândim aceste idei bolnave.

Nu cred ca aceste cărți să provină dela Casa Școlilor sau dela „Asociațiune“, cari trimit numai cărți din editură proprie, de bună seamă a fost strecurată de un colportor sectar, și dacă a făcut-o aici, a făcut-o și 'n alte părți, încât frații preoți ar fi bine să cerceteze catalogul bibliotecilor școlare și aflând astfel de cărți, să ceară îndepărtarea lor.

Pr. V. Fâșcu.

Cel mai folositor dar de Paști, al adevăratului creștin, este: o carte de rugăciuni. În acest scop comandați dela „Librăria Eparhiei“ din Cluj — **„Pâinea Vieții“** Cartea de rugăciuni: „Pâinea Vieții“

PAGINA STUDENȚILOR ÎN TEOLOGIE

Sâmbătă, 15 Aprilie c., în cadrul cercului de studii a stud. în Teologie, a vorbit dl S. Vlad, profesor de religie la școala Normală de băieți din loc.

Fiind subiectul conferinței: „Despre Rugăciune“, dl prof. începe prin menționarea faptului, că religia, care are și a avut atâția dușmani, dintre care cel mai înverșunat a fost materialismul secolului trecut și care cerea răsturnarea întregii religii, astăzi n'are de-a se mai teme de acest sistem filosofic apus, ci de altul nou care este neopozitivismul îndreptat în contra rugăciunii.

Auguste Sabatier susține că rugăciunea este esența religiei; neopozitivității convinși de acest fapt caută pe orice cale distrugerea ei. Lumea pierzând pe Dumnezeu, de cele mai multe ori și-a pierdut și ideea de rugăciune, la care e trezită prin marile nenorociri și sguđuri sufletesti, ce fac ca din instinctul adânc al sufletului omenesc să curgă izvoare de rugăciuni calde și purificatoare.

Această primordială rugăciune instinctivă o găsim în religiile tuturor popoarelor, putând constata astfel rugăciunea ca un fapt natural adânc înfipt în sufletul omenesc.

S'a progresat în toate direcțiile, pe când rugăciunea, a rămas la acest stadiu instructiv ca și înainte de Christos; nu ne-am putut urca la o treaptă mai înaltă a iubirii de Dumnezeu, decât aceea a micilor copii, cari își iubesc părinții prin prisma darurilor primite. Rugăciunile noastre, departe de a fi convorbiri intime cu Dumnezeu, nu sunt decât cereri ca acesta să ne îndeplinească anumite capricii.

Adesea nu ne rugăm, fiindcă ne credem prea mici și puțini însemnați față de măreția universului și prea mulți în comparație cu mulțimea sufletelor acestei lumi, ca Dumnezeu să poarte grijă și de noi, uitând astfel cu totul de bunătatea și atotștiința Lui. Astfel lumea pierde adevărata concepție despre rugăciune, de care îi străbătut întreg N. T.

Mulți chiar prin faptul că le e cunoscută bunătatea lui Dumnezeu, nu se roagă, spunând că nu voesc a-i împedeca planul de

activare, lăsându-se cum s'ar zice, în paza Domnului! Dar cine a cunoscut mai bine toate acestea decât Iisus Christos, care ne dă mărețul îndemn spre rugăciune prin imperativele: „bateți, cereți și căutați“!

Unii văd în univers un mecanism întreg care se conduce după legi proprii, bine determinate, unde n'ar mai avea locul dumnezeirea; Da! Obscuritatea primelor dibuiri științifice așa ne-ar spune, adâncirea cercetărilor științifice însă, fac ca ochi noștri sufletești chiar în aceste legi mărețe ale universului să vadă mâna lui Dumnezeu, făcătorul cerului și al pământului.

Această concepție despre lume având și trăind-o, vom face ca rugăciunea noastră să fie ascultată, ridicând-o din stadiul de instinct omenesc la adevărata-i însemnătate.

Conferința dlui prof. a fost răsplătită de vii și călduroase aplauze.

 CRONICĂ
--

Dorim iubiților noștri cetitori și colaboratori sărbători fericite. Christos a înviat!

Sfințirea capelei din Teaca. În această filie a parohiei Iuda (prot. Bistrița) de când este sub conducerea tinărului preot Victor Deac, viața ortodoxă a început să pulseze cu mai mare intenzitate ca până acuma. Rândurile strânse ale credincioșilor noștri au hotărît să înjghebeze o mică capelă până când puterile îi va ajuta să ridice și biserica proiectată mai de mult. În Dumineca Floriilor se va face sfințirea capelei de către P. On. prot. Laurențiu Curea, secr. eparhial, delegatul P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae.

Misiuni religioase. Din inițiativa Reuniunii Femeilor ortodoxe din Zlatna și a preotului nostru de acolo Gh. Popescu, în zilele de 23 și 24 Aprilie c., se vor organiza misiuni religioase pentru credincioșii sub conducerea prot. D. Antăl, revizor eparhial. Programul constă din predici, mărturisirea și cuminecarea credincioșilor.

Din Toplița ne vine știrea că s'a hotărît repararea și înfrumșetarea bisericii parohiale. Aceste lucrări vor fi acoperite din fondurile disponibile cât și din contribuții benevole de câte 100—500 Lei de cap de

familie. Și dacă timpurile nu sunt priincioase adunărilor de fonduri, totuși nădăjduim că toplițenii se vor ambiționa să contribuie pentru a da odată bisericii haina de sârbătoare dorită de atâta vreme, și amănată în speranța unor vremuri mai bune.

Denunțarea concordatului. Din inițiativă parlamentară s'a depus pe biroul Camerei, un proiect de lege pentru denunțarea concordatului cu Vaticanul, încheiat și ratificat de Parlament la 29 Mai 1929, în expunerea de motive erudit întocmită pe lângă motive de ordin legal se indică și faptul că actualul concordat nu recunoaște unirea Basarabiei cu România, omite să precizeze caracterul românesc al Statului nostru, conține o seamă de contradicții față de Legea Cultelor etc. Dacă Parlamentul va lua în dezbateră serioasă acest proiect de lege, e mai mult ca sigur că va fi denunțat concordatul cu Vaticanul.

Redacționale. Numărul viitor al „Re-nașterii” va apărea cu data de 8 Mai.

BIBLIOGRAFIE

Arhiepiscopul Grigorie Leu Botoșăneanul:

1. „Nu este al vostru a ști anii sau vremurile”, Chișinău 1932, pag. 30, Lei 15.
 2. „Vedeți cum să umblați cu pază”, Cernica, pag. 78.
 3. „Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte”, Chișinău, pag. 69, Lei 40.
 În vălmășagul frământărilor de tot felul grămădite asupra omenirii de azi, și de care n'a fost scutită nici țara noastră, broșurile cu titlul de mai sus, trebuie să oprească privirea fiecărui adevărat slujitor al sfintelor noastre altare. Căci în paginile lor, ieșite din încercata pană a P. S. Arhiepiscopului dela Iași, sunt zugrăvite în neaoșă limbă românească, scăldată în dulceața duhovnicească a cărților sfinte, toate greutatețile și datoriile lucrului misionar dela noi. Și nu sunt teorii seci, făurite între cei patru pereți ai camerei, ci constatări și concluzii trase din cercetarea situației la fața locului, căci P. Sf. Sa, deplin conștient de „răspunderea scaunului arhieresc”, și-a luat osteneala să viziteze parohiile eparhiei, îndeosebi pe cele amenințate de tulburări religioase, pentru a putea lua măsuri de îndreptare la fața locului și a semăna gân-

duri creștinești în sufletele credincioșilor. „Biserica luptătoare de pe pământ se renaște prin conducătorii și slujitorii ei. Dacă se reface preoția, se renaște biserica. Căci biserica este astăzi, ceea ce au fost preoții eri, și va fi mâine, ceea ce suntem noi astăzi. Preoțimea ca și călugăria, să ia aminte, căci în mâna lor stă pacea lumii.” Din fixarea și analiza acestor adevăruri, P. Sf. Sa, cu curajul adevăratului urmaș al sf. apostoli și pătruns de cea mai neostoită râvnă pentru biserica neamului nostru, așterne în cele trei broșuri un neprețuit tezaur de povețe pentru lucrul misionar al preoțimii noastre. Preotul ce le va citi — și dorim să le citească toți — va afla expunerea lucrului său de toată ziua. Ori-ce recenzie și recomandare s'ar face acestor broșuri, vor fi mai pe jos decât însași citirea lor. Deci să le citim cu toții.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2242—1932.

Comunicat oficial.

Se aduce la cunoștința parohiilor noastre, că tipografia cărților bisericești din București a tipărit în ediție nouă, cu litere latine, cărțile rituale bisericești: Mineele, Penticostar, Triod, Liturghier, Molitvelnic, etc. Preoții vor căuta la timp oportun să strângă sumele necesare sau să îndemne pe credincioșii mai cu stare, ca din când în când să procure câte una din aceste cărți, pentruca pe încetul să se înlocuiască în biserici cărțile vechi cirilice cu altele noi. Comanda se poate face la Librăria noastră eparhială.

Cluj, la 31 Martie 1932.

Consiliul eparhial.

Nr. 2103—1932.

Comunicat Oficial.

Facem cunoscut, că Sf. Episcopie Constanța, prin deciziunea Nr. 1261 din 1932, în puterea canonului 44 dela Sinodul VI. ecumenic și 25 apostolic, a exclus din monahism, cu pierderea preoției, pe ieromonahul Isaia Botezatu, pentru vina recunoscută chiar de el, că a călcat rânduelile canonice și votul monahal.

Cluj, la 23 Martie 1932.

Consiliul eparhial.